

kan det være dem, der tage Actier, temmelig ligegyldigt, om Jernbanen betaler sig eller ikke. Betaler den sig ikke, tabe de jo vel den større Fordeel, som de kunde faae i Tilfælde af, at det gik særdeles godt, men de fleste, der sætte deres Penge i denne Entreprise, ville nok være meget vel tjente med, at Renterne ere dem stikkede. Men, hvad der forekommer mig under alle Omstændigheder at være indlysende, er, at, da den omhandlede Jernbanes Gavnlighed for Staten i dens Heelhed vil være betinget af, at der bliver anlagt flere Jernbaner, og, da det ligeledes er afgjort, at Jylland kunde have en større Trang og et billigere Krav paa Regjeringens Bistand til forbedrede og billigere Communicationsmidler, end de øvrige Provindser, forekommer det mig at være aldeles nødvendigt, at man var paa det Reue med, hvilke andre Jernbaner Staten havde Billie og Gyne til at understøtte paa lignende Maade; thi det kunde jo ellers meget let skee, at, naar denne Jernbane var opført, saa de øvrige Jernbaner ikke kunde komme istand, og at altsaa den store Fordeel, man skulde have deraf, idetmindste for en meget væsentlig Deel var forfæilet, hvorimod Byrderne bleve tilbage. Det forekommer mig efter de Øtringer, jeg har hørt fra flere ærede Landssthingsmand fra Jylland, som om de antage, at den omhandlede Jernbane ikke i og for sig selv er den fordeelsagtigste, at de antage, at man burde begynde med Jernbanen i Jylland, men at de maae stemme for den nu foreslaaede, da de troe, at, naar Statens Medvirkning gives paa en saa kraftig Maade, som her er foreslaaet til den mindre anbefalelige Jernbane, saa maa der nødvendigviis ogsaa komme en i Jylland; at just fordi Jylland har et større Krav, kan man ikke nægte Jylland de fornødne Jernbaner, efter at man først har forskaffet Sjælland en. Men, dersom det forholder sig saaledes, at der var et større Krav for Jylland — og jeg skulde være tilbøielig til at troe det —, saa burde man jo ikke lade det staae hen, hvorvidt der kunde gøres det Samme eller noget lignende for Jylland eller ikke; men man maatte jo sag begynde med det, der havde Meest for sig. Der er et Spørgsmaal i denne Sag, som er mig af Bigtighed, men som ikke er berørt af

noget Anden, og som jeg ikke finder at kunne forsvare at lade uberørt, og det er dette: er den Garantie, Staten skal stille, en Garantie, der skal hvile paa det hele danske Monarchie, eller en særlig Garantie af Kongeriget Danmark? Det Første forekommer mig at være Tilfældet; men under denne Forudsætning forekommer det mig virkelig ikke, at man i den Overgangsperiode, hvori vi nu befinde os, kan være berettiget til gennem den danske Rigsdag eensdigt at beslutte en saadan Lov, som paalægger de Dele af Staten, som ikke staae i Forbindelse med den danske Rigsdag, Forpligtelser.

Indenrigsministeren: Endstjøndt jeg har været forhindret ved andre Embedsforretninger fra at være tilstede i Thinget og følge Discussionerne i denne Sag, forekommer det mig dog, at jeg har en særegen Opfordring til at udtale et Par Ord om min Anskuelse af Samme, navnlig med Hensyn til Spørgsmaalet om Banens Rentabilitet. Jeg har nemlig været ansat af Hs. Majestæt Kongen som Regjeringens Commissair ved den nu anlagte Deel af den sjællandske Jernbane, har forestaaet Expropriationen, har ført Opsyn med den hele Bygning, og har havt Leilighed til at færdes med nogle i disse Forhold meget kyndige og erfarne Mænd, navnlig den Ingenieurofficeer, som var den kongelige Commissarius's tekniske Consulent, som har medvirket ved alle Banernes Anlæg i Holsteen, tildeels ogsaa ved Berlinerbanen, og som uden tvivl er en af de erfarneste og sagkyndigste Mænd i det Fag.

Jeg indstillede til Regjeringen i Aaret 1844 eller 1845 — jeg erindrer ikke, i hvilket af disse Aar —, at Staten maatte virke til Banens Forlængelse til Korsør ved at overtage en Hjerdebeel af Actiebeløbet, og jeg tør troe, at min Fremstilling, som tiltraadtes af Jernbanecommissionens Anskuelse, bidrog til at overvinde hos Kong Christian den Ottende den Modstand, der dengang mødte fra de finantistelle Autoriteter. Kong Christian den Ottende, en Mand, der meget interesserede sig for denne Sag, erkjendte ogsaa, at der var tilstrækkelige Grunde, der talte for dette Anlæg, at der ikke var nogen stor Opoffrelse at be-